

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИМІРЮВАНЬ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ, ВИРОБІВ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ МІНЛИВИХ УМОВАХ**

**IMPROVEMENT OF METROLOGICAL QUALITY ASSURANCE OF
MEASUREMENTS OF FUNCTIONAL MATERIALS, PRODUCTS AND
TECHNOLOGIES IN MODERN CHANGING CONDITIONS**

*Д.т.н., проф. Л.А. Тимофеева, к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи УкрДУЗТ А.О. Каграманян, Є.В. Малецький
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*Dr.t.s., prof. L.A. Timofeeva, PhD in Sci. Eng., Assoc. Prof., Vice-Rector for Scientific and Educational Work, UkrSURT A.O. Kagramanian, Y.V. Maletskyi
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

На теперішній час, не зважаючи на сучасні мінливі умови, які пов'язані, наприклад, з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) [1] та введенням обмежень військового стану в Україні[2], важливе значення має створення та підтримка умов для діяльності підприємств держави, які працюють для безпечного та якісного забезпечення потреб споживачів в різних галузях[3].

Підприємствам, які приймають участь у здійсненні оцінки відповідності, наприклад – державним підприємствам Мінекономіки, підприємствам, які проводять визначення якості, необхідно проводити якісні вимірювання не тільки матеріалів функціонального призначення, а й всіх матеріалів, виробів та технологій, які поставляються з закордону в Україну або виробляються місцевими виробниками, з певним призначенням [4-5].

Згідно з міжнародними, європейськими та національними вимогами номенклатура виробів функціонального призначення повинна мати документ про оцінку відповідності та/або якість, в зв'язку з цим відповідальність лягає на орган з оцінки відповідності, випробувальну та вимірювальну лабораторії, які проводять вимірювання, випробування та оцінку відповідності, визначення якості. [6-8]

Основне завдання та відповідальність щодо забезпечення якості вимірювань та випробувань, удосконалення метрологічного забезпечення покладається на керівництво підприємств, які навіть в складних мінливих умовах має розробляти цілі, завдання, мету діяльності для забезпечення точності, якості вимірювань та випробувань функціональних матеріалів, приладів та технологій згідно чинного законодавства та стандартів, норм та правил для забезпечення достовірності результатів оцінки відповідності, визначення якості та безпечності. [9-12]

Керівництво підприємств, які приймають участь у здійсненні оцінки відповідності та визначенні якості, під час розробки цілі, завдання, мети,

програм та проектів підвищення якості вимірювань та випробувань, удосконалення метрологічного забезпечення, може приймати до уваги умовно короткострокові (до року), середньострокові (рік - три роки) та довгострокові (понад трьох років і до десяти років) «горизонти» планування діяльності, враховуючи наявні та потенційні можливості та перспективи, конкурентне середовище, суспільні зміни, обмеження та ризики, як на мікрорівнях так і на макрорівнях.

- [1] Постанова КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-p#n5>
- [2] Указ Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні». Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
- [3] Закон України «Про публічні закупівлі». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
- [4] Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19#Text>
- [5] Закон України «Про стандартизацію». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>
- [6] Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text>
- [7] Технічні регламенти. Міністерство економіки України. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=TekhnichniReglamenti>
- [8] Переліки національних стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності продукції, пов'язаних з нею процесів або методів виробництва чи інших об'єктів вимогам технічних регламентів. Режим доступу: <https://data.gov.ua/pages/835-rec-list-of-standards>
- [9] ДСТУ ISO 10012:2005 «Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання (ISO 10012:2003, IDT)». Затверджено Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 25.07.2005 № 187 «Про затвердження національних стандартів України та скасування нормативних документів».
- [10] ДСТУ ISO 10014:2008 «Управління якістю. Настанови щодо реалізації фінансових та економічних переваг (ISO 10014:2008, IDT)». Затверджено Наказом від 04.08.2008 № 266 «Про затвердження національних стандартів України, скасування національних стандартів та внесення зміни до наказу Держспоживстандарту України від 26.02.2007 № 40».
- [11] ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT)». Затверджено Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 23.12.2019 № 483 «Про прийняття та скасування національних стандартів».
- [12] ДСТУ ISO 9004:2018 «Управління якістю. Якість організації. Настанови щодо досягнення сталого успіху (ISO 9004:2018, IDT)». Затверджено Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 12.12.2018 № 479 «Про прийняття та скасування національних стандартів».